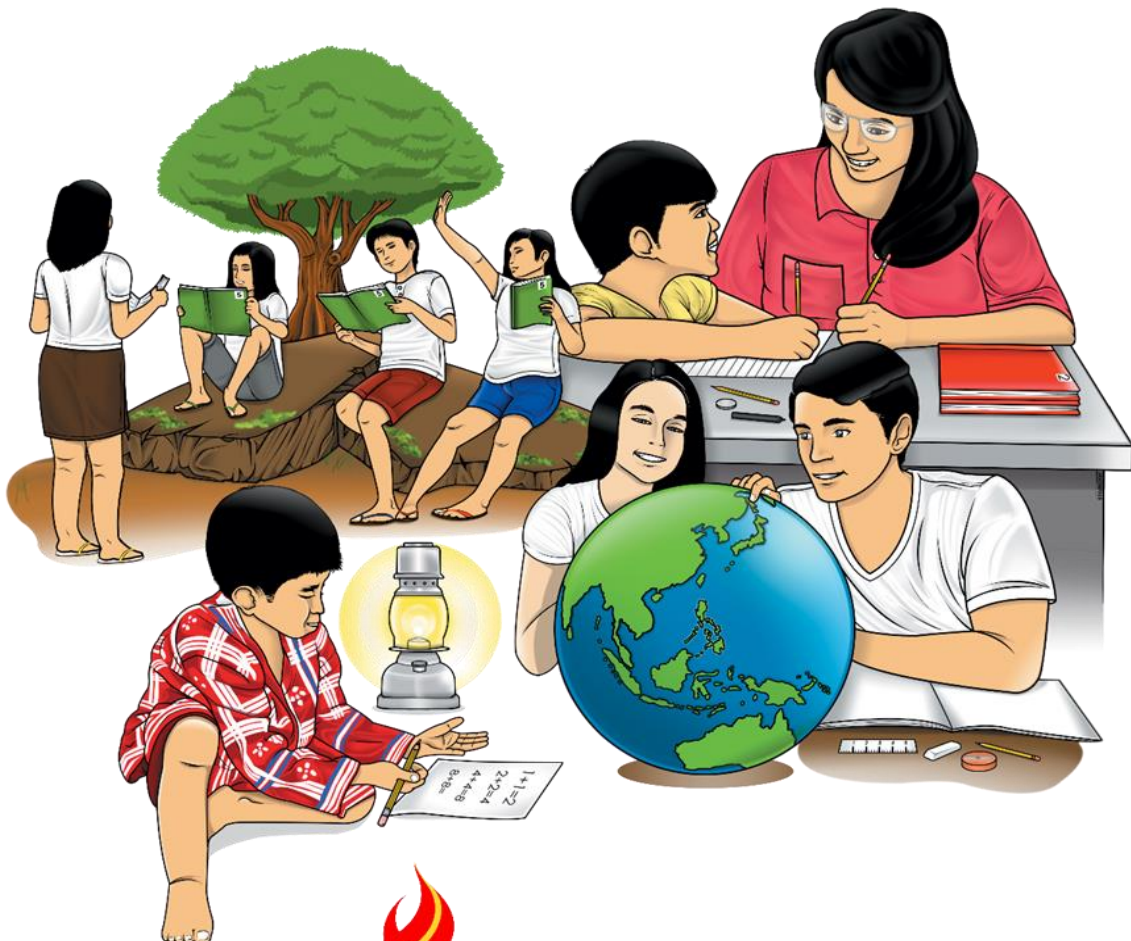

Edukasyon sa Pagpapakatao

Unang Markahan – Modyul 1: Katotohanan: Sasabihin Ko!

**Edukasyon sa Pagpapakatao– Ika-apat na Baitang
Alternative Delivery Mode
Kwartar 1 – Modyul 1: Katotohanan: Sasabihin Ko!
Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad ng Batas Republika 8293, seksiyon 176 na “Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-ari (sipi) sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayunman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito’y pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.”

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o *brand names* tatak o *trademarks*, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay sa nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagtibay ng isang kasunduan ng Kagawaran ng Edukasyon at Filipinas Copyright Licensing Society (FILCOLS), Inc. na ang FILCOLS ang kakatawan sa paghiling ng kaukulang pahintulot sa nagmamamay-ari ng mga akdang hiniram at ginamit dito. Pinagsumikapang matunton upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang – aring iyon.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Mga Manunulat:	Josephine Bruselas-Mien, Agnes Dejuras-Nocos, Lea B. Perez, Jessica Abanto-Pura
Konsultant:	Mary Jean B. Brizuela, Sheila C. Bulawan, Dollie G. Franche, Irene F. Yazon
Tagaguhit:	Jed T. Adra
Naglayout:	Jeffrey B. Sape, John Claude R. Caunca
Mga Tagapamahala:	Gilbert T. Sadsad, Francisco B. Bulalacao, Grace U. Rabelas, Lailanie R. Lorico, Jily I. Roces, Merlita B. Camu

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region V

Office Address: Regional Center Site, Rawis, Legazpi City, 4500

Contact: 0917-178-1288

E-mail Address: region5@deped.gov.ph

Edukasyon sa Pagpapakatao

**Kwarter 1 – Modyul 1:
Katotohanan: Sasabihin Ko!**

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ag modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro /Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong, o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay. Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Ang pagsasabi ng katotohanan ay isang katangiang dapat taglayin ng batang tulad mo. Ito ay nagpapakita ng iyong pagmamahal sa katotohanan. Ano pang katangian ang iyong taglay kung ikaw ay nagsasabi ng katotohanan anuman ang maging bunga nito? Kahanga-hanga ba ang mga katangiang ito?

Sa modyul na ito ay inaasahang makapagsasabi ka ng katotohanan anuman ang maging bunga nito.

Subukin

Basahin mo ang usapan.

Isang araw, masiglang naglalaro ang magkapatid na Ali at Ron, kasama ang alagang tuta sa loob ng kanilang bahay. Habulan dito, habulan doon. Takbo rito, takbo roon hanggang sa masagi ni Ron ang plorera sa lamesa.

Ali: Naku, Ron! Nabasag mo ang plorera!

Ron: Ay, oo! Hindi ko sinasadya.

Ali: Kahit na! Kasalanan mo pa rin.

Ron: Itapon na lang natin para hindi makita ni Inay at hindi niya tayo mapagalitan.

Pagdating ng nanay.

Ron: Mano po, Inay.

Ali: Mano po.

Ron: Inay, nabasag ko po ang plorera na nakalagay sa mesa. Nasagi ko ito kanina sa aming paghahabulan.

Inay: Ganoon ba? Nasaan na?

Ali: Itinapon na po namin sa basurahan.

Inay: Natutuwa ako Ron at nagsasabi ka ng katotohanan. Dahil diyan, hindi kita pagagalitan pero sa susunod kung maglalaro kayo ng habulan doon kayo sa labas.

Ron: Maraming salamat po, Inay! Mahal na mahal kita.

Inay: Walang anuman. Sana ipagpatuloy mo ang pagiging matapat
anuman ang bunga nito.

Ron: Opo.

Sagutin ang mga tanong. Piliin ang titik ng tamang sagot.

1. Sino ang naglalaro sa loob ng kanilang bahay?
A. Ali at Ron
B. Allan at Roldan
C. Arman at Rodel
D. Anthony at Richard
2. Ano ang nangyari sa kanilang paghahabulan?
A. Kinagat si Ron ng tuta.
B. Nadapa si Ali sa sahig.
C. Nahulog ang tuta sa bintana.
D. Nabasag ang plorera sa mesa.
3. Tama ba ang ginawa ni Ron na pagsabi ng katotohanan? Bakit?
A. Opo, sapagkat kailangang ipaalam sa magulang ang katotohanan.
B. Hindi po, sapagkat magagalit ang magulang kapag nalaman na may maling ginawa.
C. Hindi sigurado, sapagkat iba-iba ang reaksyon ng magulang kung magagalit o hindi.

D. Hindi ko alam.

4. Kaya mo rin ba ang ginawang pagtatapat ni Ron sa kaniyang nanay? Bakit?

A. Opo, dahil maluwag sa kalooban ang pagsasabi ng totoo.

B. Opo, pero sasabihin ko na si Ali ang nakabasag.

C. Opo, sasabihin ko na ang tuta ang may kasalanan.

D. Opo, pero sisisihin ko si nanay na naglagay ng babasaging plorera sa mesa.

5. Anong katangian ang ipinakita ni Ali at Ron nang tinanong sila ng kanilang inay? Sila ay _____.

A. Matapat

B. May lakas ng loob

C. Mapagmahal sa katotohanan

D. Lahat ng nabanggit

Aralin

1

Katotohanan: Sasabihin ko!

Ang pagsasabi ng katotohanan ay nagpapakita ng iyong pagiging matapat. Ito ay sumasalamin sa iyong pagkatao at nakaakibat rin dito ang lakas ng loob upang tanggapin ang anumang magiging bunga ng iyong pag-amin sa katotohanan. Kahanga-hanga ka kung taglay mo ang katangiang ito.

Ang modyul na ito ay makatutulong sa iyo upang masabi ang katotohanan anuman ang maging bunga nito. Malalaman mo rin ang kahalagahan ng ganitong hakbangin sa pagsusuri ng katotohanan.

Balikan

Tingnan ang *puzzle*. Hanapin ang sampung mahahalagang salita na nagpapakita ng magagandang kaugalian ng batang Pilipinong katulad mo.

M	A	G	A	L	A	N	G	X	L	V	J	A	Y	N	M
A	A	D	H	U	Y	D	R	W	Z	M	X	Y	D	A	A
S	C	K	C	Q	G	N	A	P	A	T	A	M	K	M	T
I	H	B	A	R	T	W	D	Q	V	L	U	A	A	A	I
P	Q	A	I	T	L	P	R	Z	J	M	T	D	L	T	Y
A	J	K	P	X	A	S	X	O	I	A	K	V	A	U	A
G	R	T	U	O	H	O	T	D	O	V	M	W	K	L	G
B	M	A	K	A	D	I	Y	O	S	Q	V	A	A	U	A
O	G	S	F	K	E	M	A	S	U	N	U	R	I	N	W
M	T	O	G	L	Q	T	Y	D	K	R	W	B	L	G	M
N	I	N	A	H	A	L	A	L	A	A	M	X	H	I	U
S	B	D	A	F	H	T	Y	O	L	A	L	A	A	N	S
M	A	P	A	G	M	A	H	A	L	Z	H	U	N	O	Q

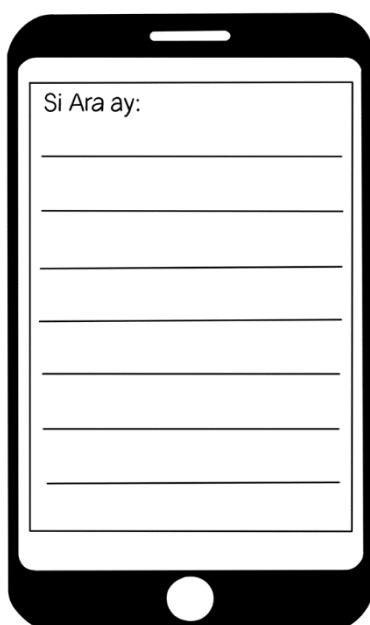

Tuklasin

Basahin ang sitwasyon at sagutan ang katanungan tungkol dito sa tulong ng *graphic organizer*. Iguhit ang *graphic organizer* sa iyong kuwaderno. Isulat dito ang iyong sagot.

Hiniram ni Ara ang *cellphone* ng kanyang ate. Habang siya ay naglalaro nito, bigla itong nahulog at nabasag. Takot na takot siya. Agad niya itong dinampot at ipinakita sa kanyang ate.

Ano-anong mga katangian ang taglay ni Ara kung siya ay nagsasabi ng totoo?

Tandaan Mo

Hindi madaling magsabi ng totoo lalo na kung natatakot ka sa maaaring kahihinatnan kapag nalaman ng iba ang katotohanan. Kalimitang kinatatakutan sa pagsasabi ng katotohanan ay ang mapagalitan ng magulang. Minsan mas madaling mgsinungling o kaya'y manahimik na lang. Bagama't mahirap, kailangang nasasabi mo ang katotohanan anuman ang maging bunga nito.

Ayon sa isang kasabihan, “Ang katapatan ay ang pinakamahusay na patakaran.” Nangangahulugan ito na mahusay itong patakaran sa pakikipag-ugnayan mo sa iyong kapwa. Sa iyong pakikipagkaibigan o sa pakikitungo sa mga kasapi ng iyong pamilya, mahalaga ang pagsasabi ng katotohanan.

Bakit mahalaga ang pagsasabi ng katotohanan? Narito ang ilang dahilan:

- Ang pagsasabi ng totoo ay tama at mabuting gawin ng isang tao.
- Hindi matatakpan ng pagsisinungaling ang katotohanan. Ito ay hindi maaaring itago. Matutuklasan ito anumang oras. Kahit piliin mong magsinungaling, matutuklasan pa rin kung ano ang totoo.
- Maganda at magaan sa pakiramdam kapag nagsasabi ka ng totoo.
- Pagkakatiwalaan ka ng iyong kapwa kapag ikaw ay matapat.
- Marami ang magnanais na maging kaibigan ka.

Bagama’t maaaring hindi mo gusto ang agarang epekto ng pagsasabi ng totoo, higit na mahalaga ang pangmatagalang epekto nito sapagka’t ang pagsasabi ng totoo ay magdudulot ng

Suriin

kapayapaan at kasiyahan.

Suriin mo ang mga sitwasyon. Piliin ang titik ng tamang sagot para sa bawat bilang. Isulat ito sa iyong kuwaderno.

1. Oras ng *recess*. Aksidente mong nabuhos ang *juice* sa bag ng iyong kaklase. Paano mo sasabihin sa kanya ang nangyari?
 - A. “Pasensiya ka na. Hindi ko sinasadyang mabuhusan ang bag mo. Hayaan mo at ito ay pupunasan ko ng aking panyo.”

- B. “Bakit ba kasi diyan mo lang nilalagay iyang bag mo? Hayan tuloy, nabuhusan ko.”
- C. “Sana hindi mo nilagay dito sa tabi ko ang bag mo para hindi ko ito nabasa.”
- D. “Ilipat mo na lang sa ibang upuan itong bag mo kasi nabasa na.”
2. Nakita mong nagpapasahan ng bola sina Edgar at Roy sa labas ng inyong silid-aralan. Natamaan ng bola ang salaming bintana kaya ito ay nabasag. Ano ang sasabihin mo sa inyong guro na alam mong magagalit sa inyong klase kapag nalaman ito?
- A. “Ma’am, hindi ko po alam kung sino ang nakabasag niyan kasi dito lang naman ako sa loob ng silid-aralan.”
- B. “Ma’am, sina Edgar at Roy po ang nakatama niyan kanina habang sila ay nagpapasahan ng bola.”
- C. “Ma’am, mga taga-ibang seksyon po siguro ang nakabasag niyan kanina sa kanilang pagdaan dito.”
- D. “Ma’am, siguro po sina Ana at Lisa ang nakabasag kasi sila po ang nagtatakbuhan kanina.”
3. Naabutan mong pinapagalitan ng iyong tatay ang kapatid mo dahil nakita niyang sira ang gripo sa inyong lababo. Alam mong ikaw ang nakasira nito. Paano mo sasabihin sa iyong tatay?
- A. “Sila po, Tatay ang nag iwan niyan kaya dapat lang na sila ay pagalitan.”
- B. “Hindi ko po alam na babahain tayo dito kapag iniwan ko lamang ang gripong sira.”
- C. “Ako po, Tatay ang may kasalanan kaya huwag mo na po silang pagalitan.”
- D. “Pasensiya na po, Tatay at hindi ko agad nasabi sa inyo na nasira ko ang gripo kanina habang ako ay naliligo.”

Pagyamanin

Gawain 1

Suriin ang mga sitwasyon at lagyan ng tsek (/) kung ito ay nagsasabi ng katotohanan anuman ang maging bunga at ekis (x) naman kung hindi.

- ___ 1. Inamin ni Jessica na siya ang nakabali ng ruler ng kanyang kuya kahit alam niyang hindi na siya pahihiramin nito.
- ___ 2. Sinabihan ni Fe ang kanyang nakababatang kapatid na huwag isumbong sa kanilang nanay na napunit niya ang kurtina upang hindi sila mapalo nito.
- ___ 3. Hinayaan mo lang na mapalo ng iyong tatay ang kuya mo dahil ito ang napagkamalang kumuha ng pera sa kanyang pitaka.
- ___ 4. Nakita mong itinulak ni Phine si Jho kaya nahulog ito sa kanyang kinatatayuan pero dahil ayaw mong madamay ay hinayaan mo na lamang ito.
- ___ 5. Sinabi mo sa iyong tatay ang nawawala mong baon kahit alam mong pagagalitan ka niya.

Gawain 2

Basahin ang sitwasyon at sagutan ang tanong.

Habang ikaw ay naglalakad pauwi galing sa eskuwela, nakita mong nabunggo ng isang sasakyan ang kaklase mong nagbibisikleta. Ikaw ay natakot sa pangyayari kaya mabilis kang naglakad pauwi.

Tama ba ang iyong ginawa? Bakit? Isulat sa kuwaderno ang iyong sagot.

Isaisip

Ano ang dapat mong gawin upang masabi ang katotohanan anuman ang maging bunga nito? Piliin ang pangungusap ng tamang sagot at isulat sa iyong kuwaderno.

- Magsasabi ng katotohanan lamang.
- Sabihin ang katotohanan anuman ang mangyari.
- Gumawa ng sariling kuwento upang pagtakpan ang katotohanan.
- Sasabihin ang tanging alam na katotohanan.
- Hayaang sa iba manggaling ang katotohanan.

Isagawa

Nakita mong kinuha ng kaklase mo ang bolpen ng katabi niya. Hindi mapalagay ang may-ari ng bolpen sa kahahanap nito. Nilapitan ka ng kumuha nito at sinabihan kang susuntukin ka kapag siya ay iyong isinumbong. Ano ang dapat mong gawin upang masabi ang katotohanan? Isulat ito sa iyong dyornal o kuwaderno.

Tayahin

Lagyan ng masayang mukha 😊 ang bilang ng pangungusap na nagsasabi ng katotohanan anuman ang maging bunga nito at malungkot ☹️ naman kung hindi.

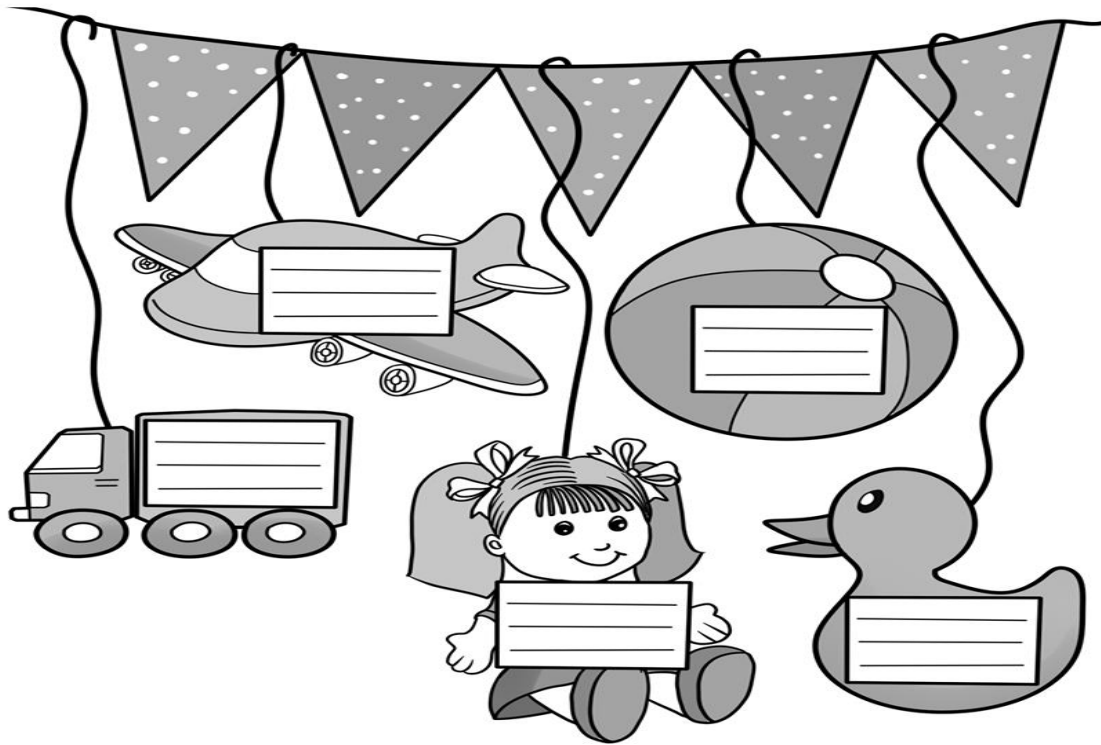
- ___1. Ipinapaalam ko agad ang totoong pangyayari upang mabigyang solusyon ang problema kahit alam kong magagalit sila sa akin.
- ___2. Sinasabi ko agad sa aking mga kaibigan ang aking kasalanan upang hindi sila madamay.
- ___3. Sinisigurado kong pawang katotohanan lamang ang aking sasabihin kung ako ay tinatanong upang alamin ang totoo.
- ___4. Lagi kong tatandaan na mas mabuting magsinungaling kaysa mapagalitan at mapalo.
- ___5. Tatakpan ko ang kasalasang nagawa ng aking kapatid upang hindi siya mapalo ni nanay.

Karagdagang Gawain

Kaarawan ng iyong kapatid kaya inanyayahan ng inyong nanay ang mga kaibigan at kalaro mo. May palaro na pabitin kaya nagsisiksikan kayo sa pagkuha ng mga laruan. Naitulak mo ng hindi sinasadya ang batang katabi mo. Natumba ito at nagasgasan ang kamay at tuhod.

Ayon sa sitwasyon na iyong nabasa, ano ang iyong dapat gawin? Isulat ang iyong sagot sa loob ng laruang nasa pabitin. Iguhit ang larawan sa iyong dyornal o kwaderno at isulat ang iyong sagot dito.

Naibahagi na sa iyo ng modyul na ito ang paraan ng pagsasabi ng katotohanan anuman ang maging bunga nito. Alam kong dahil dito ay magsasabi ka na ng katotohanan anuman ang maaaring mangyari. Hangad kong maisabuhay mo ito upang ikaw ay tularan at hangaan sa pagiging matapat.

Susi sa Pagwawasto

Isagawa

- Isusumbong ko sa aking guro ang maling ginawa ng aking kakase
- Sasabihin ko sa aking kakase kung sino ang kumuha ng kanyang bolpen
- Sasabihin ko na mali ang kanyang ginawang pagkuha ng hindi kanya

Pagtataya

1. 😊 2. 😊 3. 😊 4. 😊 5. 😊

Karagdagang Gawain

1. Tutulingan ko siya na makatayo.
2. Aalayan ko siya sa paglakad.
3. Sasamahan ko siya upang magamot ang kanyang mga sugat.
4. Ipagamot ko kay nanay ang kanyang mga sugat.
5. Bibigyan ko siya ng laruang aking nakuha sa pabitin

Pagpamamali

1. ✓ 2. X 3. X 4. / 5. X

Gawain 1

1. Hindi po, upang hindi malamang ang totoong nangyari kung hindi ako magkasabihan ng tungkol dito.

2. Hindi po, dahil hindi ko matutulingan ang bata kung ako ay matatakot.

3. Hindi po, dahil hindi ko nakakatalong kung hindi ko sasabihin ang katotohanang aking nakita.

4. Hindi po, dahil kawawa naman ang bata kung hindi matutulingan upang malaman ang pangyayari.

5. Hindi po, upang mas malaman ang katotohanan kung sasabihin ko ang aking totoong nakita.

Gawain 2

1. Hindi po, upang hindi malamang ang totoong nangyari kung hindi ako magkasabihan ng tungkol dito.

2. Hindi po, dahil hindi ko matutulingan ang bata kung ako ay matatakot.

3. Hindi po, dahil hindi ko nakakatalong kung hindi ko sasabihin ang katotohanang aking nakita.

4. Hindi po, dahil kawawa naman ang bata kung hindi matutulingan upang malaman ang pangyayari.

5. Hindi po, upang mas malaman ang katotohanan kung sasabihin ko ang aking totoong nakita.

Subukin

1. A 2. D 3. A 4. A 5. D

Balikan

1. Masipag
2. Matapang
3. Makatao
4. Masunurin
5. Matulingin
6. Maalalahanin
7. Matiyaga
8. Magalang
9. Makadiyos
10. Mapagmahal

Tuklasin

- Matapat
- Malakas ang loob
- Mabait
- Mabuting kapatid

Surin

1. A 2. B 3. D

References

Kagawaran ng Edukasyon. *K to 12 Edukasyon sa Pagpapakatao, Gabay Pangkurikulum*. Mayo 2016.
<https://www.deped.gov.ph/wp-content/uploads/2019/01/ESP-CG.pdf>.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph